

Betænkning

over forslag til lov om ændring i lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

(Afgivet af lønningsudvalget den 22. april 1966).

Udvalget har i flere møder behandlet lovforslaget og har haft samråd med undervisningsministeren og økonomiministerens. Udvalget har endvidere modtaget deputationer fra De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark og Danmarks Lærerforening.

Repræsentanterne for De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark har over for udvalget givet udtryk for, at samvirksomheden er enig i den ved lovforslaget foreslåede lønningsmæssige ligestilling af lærerne ved de landsbyordnede skoler med lærerne ved de købstadordnede skoler, idet den finder, at de to lærergrupper bør ydes fuldstændig ensartede økonomiske vilkår. Imidlertid medfører den omstændighed, at landsbylærerne i modsætning til købstadlærerne i henhold til lærerlønningslovens § 25 har ret til tjenestebolig, en økonomisk fordel for landsbylærerne, hvorfor en økonomisk ligestilling kun kan opnås, såfremt der samtidig med den foreslåede ændring af lønrammen for landsbylærere sker ophævelse af disses ret til tjenestebolig. Endvidere taler efter samvirksomhedens opfattelse intet afgørende hensyn for opretholdelse af en tjenesteboligordning for landsbylærere, ligesom det heller ikke kan antages, at der skulle stilles tjenestebolig til rådighed for lærerne, dog eventuelt bortset fra skolelederne, dersom det for statens tjenestemænd gældende kriterium for tildeling af tjenestebolig skulle lægges til grund. Der er i denne forbindelse også henvist til det urimelige i, at det ved et skolevæsens overgang til købstadordning forlanges, at eksisterende tjenesteboliger for de hidtidige landsby-

lærere skal opretholdes for disses embedstid, eller at der i skoleplanen skal indføres en bestemmelse om, at der skal stilles lejebolig til rådighed til en af skoledirektionen godkendt leje. Samvirksomheden har yderligere anført, at en passende fordeling af de forhåndenværende lærere ikke bør ske ved en indbyrdes økonomisk konkurrence mellem kommunerne ved tilbud om gode tjenesteboliger eller andre billige boliger, men ved en tilpasning af antallet af stillinger til antallet af lærere. Endelig har samvirksomheden henvist til, at den til tjenesteboligerne knyttede bopælspligt, der ikke kan begrundes med tjenstlige hensyn, er en urimelighed over for de lærere, der foretrækker selv at skaffe sig en bolig. Under henvisning til foranstående synspunkter har samvirksomheden henstillet, at tjenesteboligretten for landsbylærere ophæves samtidig med den foreslåede ændring af lønrammen for disse lærere, og har over for udvalget fremsat et hertil sigtende konkret forslag.

Af Danmarks Lærerforenings repræsentanter er det anført, at den omstændighed, at der stilles bolig til rådighed for lærere på landet, er en betingelse for, at det under den herskende lærermangel er muligt at føre de undervisningsmæssige reformer, der ved skolelovgivningen er forudsat gennemført, ud i livet. Foreningen må derfor ikke mindst af pædagogiske grunde advare mod en omgående ophævelse af kommunernes pligt til at stille tjenestebolig til rådighed for landsbylærere. Det er endvidere foreningens opfattelse, at tjenesteboligordningen

Bet. o. lovf. om ændr. i l. om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

ikke indebærer nogen særlig økonomisk fordel for landsbylærerne, idet lejen for tjenesteboligerne ikke er lavere end den skattepligtige lejeværdi af eget hus for tilsvarende boliger på landet. Lærerforeningen har dog — bl. a. også under hensyn til, at pligten til at bebo tjenestebolig ofte betyder en belastning for den pågældende tjenestemand — erklæret sig villig til at medvirke til en ændring af bestemmelserne om tjenesteboliger for lærere, således at disse kommer til at svare til de for statens tjenestemænd gældende. Da der imidlertid i denne forbindelse vil opstå forskellige spørgsmål, som bør overvejes nærmere, bl. a. om de nu ansatte læreres adgang til bevarelse af tjenesteboligretten, der af De samvirkende Sognerådsforeninger er forudsat ophævet straks, hvilket lærerforeningen ikke kan anerkende, finder foreningen det rigtigst, at hele problemet underkastes behandling i den nedsatte tjenestemandskommission.

Undervisningsministeren har over for udvalget udtalt, at han er enig i, at spørgsmålet om landbylærernes ret til tjenestebolig tages op til overvejelse med henblik på en begrænsning af den nuværende ordning og en jævnføring med de for statens tjenestemænd herom gældende regler. Da en sådan ændring imidlertid rejser forskellige problemer, som må undersøges nærmere, bør de videre overvejelser efter ministerens opfattelse dog ske i tjenestemandskommissionen, hvorved der tillige vil kunne ske en koordinering med behandlingen af tjenesteboligproblemer inden for statstjenestemandsområdet. Ministeren har endvidere oplyst, at det af De samvirkende Sognerådsforeninger rejste spørgsmål om pligt for en kommune, hvis skolevæsen købstadordnes, til at stille lejebolig til rådighed for de lærere, der ansættes efter købstadordningen, når der ikke er et rimeligt udbud af lejligheder på det pågældende sted, er under overvejelse i undervisningsministeriet, der er

indstillet på at ophæve den hidtil fulgte praksis, således at der ikke fremtidig stilles krav til kommunerne i nævnte henseende. Herved vil også kravet om skoledirektionernes godkendelse af lejen for lejeboligerne bortfalde.

Under hensyn til det således oplyste finder udvalget ikke tilstrækkelig anledning til, at der på nuværende tidspunkt søges gennemført ændring af lærerlønningslovens bestemmelser om tjenesteboligordningen for landsbylærere. Denne ordning bør også efter udvalgets opfattelse revideres, hvilket både undervisningsministeren og Danmarks Lærerforening som nævnt er enig med De samvirkende Sognerådsforeninger i, men udvalget kan tilslutte sig det synspunkt, at denne revision ikke bør ske i anledning af det foreliggende lovforslag, men i den nedsatte tjenestemandskommission. Udvalget har herved lagt vægt på, dels at ophævelse af tjenesteboligretten for landsbylærere er en så principiel ændring af loven, at den ikke bør finde sted, uden at spørgsmålet er indgående overvejet, dels at en eventuel økonomisk fordel ved at have tjenestebolig vil blive stærkt reduceret eller falde helt bort som følge af den væsentlige forhøjelse af tjenesteboligbidragene, som vil blive gennemført fra 1. september 1966, og som er forudsat fulgt op af yderligere forhøjelser under hensyntagen til den kommende huslejeregulering på det private boligmarked.

Udvalget finder derimod, at det af De samvirkende Sognerådsforeninger fremsatte ønske om ophævelse af krav til de kommuner, hvis skolevæsen købstadordnes, om at stille lejebolig til rådighed for lærere, bør imødekommes, og udvalget henstiller, at den på dette område hidtil fulgte praksis snarest ophæves i overensstemmelse med de af undervisningsministeren herom fremsatte udtalelser.

Udvalget indstiller herefter lovforslaget til vedtagelse uændret.

Holger Eriksen, formand.	Jørgen Peder Hansen.	Lysholt Hansen.	Egon Jensen.	Lund Jensen.
Orla Pedersen.	Axel Ivan Pedersen.	Eigil Schytt.	Henry Christensen, næstformand.	Alfred Bogh.
Enggaard.	Jens Frandsen.	Hagen Hagensen.	Langkilde.	
Knud Østergaard.	Svend Haugaard.	Sigsgaard.		